

У сучасному споживацькому суспільстві вже нікого не дивує процес перетворення найважливіших сфер життя соціуму на джерело збагачення. Це явище стало настільки масовим, що молоде покоління вже навіть не знає — а чи може бути інакше? Очевидно, подібна тенденція не сприяє розвитку суспільства, а навпаки, посилює вже наявні проблеми. Давайте розглянемо сферу медичних послуг і поміркуємо: а чи можна взагалі якось порівнювати медицину, цю прадавню галузь знань, із бізнесом?

Сьогодні досить часто бачимо рекламу тих чи інших медичних послуг, діагностики організму на новітньому обладнанні; рекламу корекції будь-яких частин тіла. Причому, актори в рекламі запевняють, що саме ця клініка є найкращою і оснащена найпередовішим обладнанням. Ось тільки здебільшого не говориться тут про фахівців даної клініки та про рівень їхньої кваліфікації. Надмірна кількість такої реклами, повсюдне відкриття діагностичних центрів, приватних медичних кабінетів призвела до того, що люди вже звикли до нав'язуваної ідеї про те, що медицину можна і необхідно перетворити на бізнес. Провівши невелике дослідження в Інтернеті, мені вдалося знайти багато матеріалу про те, як відкрити власну лабораторію або діагностичний кабінет — для цього є вже готові бізнес-плани; обговорення ступеню рентабельності даного виду бізнесу, графіки прибутковості відомих приватних медичних центрів, наявність конкурентних баз. Одним словом, усі ті питання, з якими стикається людина, котра бажає відкрити свій бізнес у будь-якій сфері. Та ось чомусь автори цих публікацій забули про те, що мова йде про здоров'я суспільства і про долю кожної окремої людини і їх у

тому числі.

Давайте замислимося: якби ми жили в суспільстві, де переважають культурно-моральні цінності, то чи було б доцільно прирівнювати медицину до бізнесу?

Для більшої об'єктивності варто відзначити, що на сьогодні існують приватні медичні центри, які дійсно дають людям шанс позбавитися від тих чи інших захворювань. Але, як правило, першопричиною відкриття таких центрів були високий професіоналізм лікарів та їхнє бажання допомагати людям. А вже як наслідок, опрацьовувався і фінансовий бік питання. Але ж такі центри можна порахувати на пальцях. Здебільшого ж сьогодні головною причиною відкриття приватних медичних установ є бажання заробити. Тобто замість логічного ланцюжка відкриття та роботи медичного центру, характерного для суспільства з високою планкою морально-етичних норм:

знання — досвід — бажання допомагати людям — кошти — самовіддана робота — народні відгуки, замість реклами,

ми маємо його зворотній та спотворений споживчим ставленням до життя варіант:

бажання заробити — вкладання коштів — пошук персоналу (хай навіть без досвіду) — дорога реклама — приплив клієнтів.

Найцікавіше те, що такий ось перевернутий із ніг на голову ланцюжок можна виявити майже в усіх сферах діяльності людини. Але ж у випадку з медициною йдеться, в першу чергу, про людські життя і долі, кожна з яких унікальна. Якщо суспільство прагне називати свої пріоритети «культурно-моральними», то нам варто озирнутися на всі боки та із здоровою самокритикою переглянути піднесені егоїстичним капіталізмом шаблони поведінки, згідно яких нас змушують жити та навчати тому ж самому наше підростаюче покоління.

Сьогодні ми бачимо безліч приватних кабінетів, лабораторій (особливо іноземних фірм, які відкривають у нас свої представництва). Часто бачимо на вулицях і в ЗМІ їхню дорогу

рекламу, яка, мабуть, сторицею окупається з припливом нових клієнтів. Однак люди чомусь не стали рідше звертатися за допомогою до лікаря, а в світі не зменшується кількість осіб, які страждають всілякими захворюваннями. Це свідчить про те, що медицина в її існуючому вигляді просто не справляється з поставленим перед нею завданням — передусім з **профілактикою захворювань, лікуванням та порятунком людських життів**. Адже згідно етимології, слово «медицина» походить від латинського словосполучення *ars medicina*

— *лікувальне мистецтво*

, і має той самий корінь, що й дієслово

medeor — *зцілюю*

. Саме зцілення покладене в основу цієї прадавньої галузі знання, і аж ніяк не заробіток грошей на чужому лихові.

Розмовляючи зі своїми друзями та знайомими на тему злиття медицини з бізнесом, доводилося чути думку про те, що «це дуже добре, що в нас відкривається багато приватних клінік західного зразка, де є краще устаткування, кращі препарати, хороші фахівці. Адже людину ніхто не примушує йти саме в цю клініку? Є необхідність та фінансова можливість — будь ласка, немає — можна піти в звичайну поліклініку. Усе ніби й чесно». Декілька років тому почув і протилежну думку людини, котра закінчувала на той момент провідний медичний ВНЗ: «Якби ти знав, яких трієчників беруть у приватні клініки по знайомству, ти б туди й носа не пхав...».

Думки людей розділилися. Але мені здається, що проблему треба вирішувати не за окремими її видимими фрагментами, а варто зазирнути в самісінький корінь. Чому ті медики, котрі очолюють провідні державні медичні центри, самі досить часто «підробляють» у тих же приватних клініках, фармацевтичних компаніях, фірмах, що займаються забезпеченням медичними витратними матеріалами й устаткуванням, самі ж беруть активну участь у розробці «наукових основ інвестиційних стратегій розвитку ринку медичних послуг», самі ж долучаються до різних міждержавних комісій і бізнес-асоціацій? І, як наслідок, з'являються навіть наукові дисертаційні роботи на теми інвестиційної привабливості медицини для потенційного інвестора. А тоді вже «бульварна преса» трансформує їх у публікації типу «*В чому формула успіху медичного бізнесу?*» , та «*Медичний бізнес: інвестиції в здоров'я*»

Існує навіть ціла маркетингова галузь: *медичний девелопмент, що займається «допомогою потенційному інвесторові у виборі ідеї нового медичного бізнесу, консультаціями щодо організації, перепрофілювання, реструктуризації, переоснащення,*

*модернізації існуючих медичних установ для підвищення їх
ефективності та прибутковості*
».

Виникає закономірне питання: на якому місці в такому бізнес-плані стоїть питання ефективності лікування, кваліфікації фахівців? Чи входить хоча б до одного з його пунктів аналіз питання доцільності того чи іншого методу лікування та наслідків для здоров'я і долі людей? Наскільки взагалі «людяна» ця система, що перетворює життя і здоров'я людини на штучний товар?

Кожен із нас хоче жити в суспільстві, де цінують людське життя, професіоналізм, розвивають науку, де кожна людина виконує по-справжньому суспільно важливу роботу. Крім того, будь-яка людина хоче отримувати якісне лікування у разі виникнення проблеми зі здоров'ям. Адже усі ми люди, і ніхто ні від чого не застрахований — ні лікар, ні політик чи бізнесмен. Ми також хочемо, щоб наші діти не знали тих проблем, з якими ми сьогодні маємо справу, щоб їхнє покоління жило у мирному та гармонійному світі. Такі цілком природні бажання є у будь-якої розсудливої людини. Оскільки ми торкнулися питання медицини та бізнесу, то ймовірно, що такі ж думки глибоко всередині турбують і сучасних медиків, і бізнесменів, які мають справу з медициною. **Проте ніхто нам не заважає змінити кут зору на світ і почати діяти так, як нам підказує Сівість.**

Стаючи на шлях творення, допомоги іншим людям, людина показує хороший приклад оточенню, сприяє вихованню дітей на принципах честі, взаємодопомоги, чесності та гармонії. В свою чергу, суспільство, в фундамент якого закладені такі високі поняття, здатне успішно розвивати свій потенціал як в соціальному устрої життя, так і в багатьох галузях знання про світ і про самих себе.

Продовження: [Шлях до моральної медицини](#)

*Володимир Оксененко, м. Київ,
учасник Міжнародної громадської організації «ЛАГОДА»*